

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ РИБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Циклова методична комісія «Суспільно-гуманітарні дисципліни»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова ЦМК

Протокол №1 від «31» 08. 2023 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Ніценко Наталія Леонтіївна, викладач вищої категорії, старший викладач
Навчальна дисципліна	Зарубіжна література
Назва освітньої програми	Судноводіння на морських шляхах Експлуатація суднових енергетичних установок
ОКР	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт
Спеціалізація	271.01 Навігація і управління морськими суднами 271.02 Управління судновими технічними системами і комплексами
Форма навчання	денна
Курс/ семестр	1 курс, I, II семестр
Обсяг дисципліни в годинах/ кредитах ECTS	72 години Лекції – 72 години
Статус дисципліни	Нормативна
Мета вивчення дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни «Зарубіжна література» є розвиток ключових і предметних компетентностей курсантів у процесі читацької діяльності, заохочення курсантів до розширення кола читання, досягнення духовної цінності та осмислення поетики літературних творів різних епох і країн, поглиблення культурно-пізнавальних інтересів курсантів, усвідомлення ними виняткової ролі художньої літератури в сучасному світі, виховання у курсантів поваги до культурних надбань свого та інших народів, формування творчої особистості громадянина України з високим рівнем загальної культури, гуманістичним світоглядом, активною життєвою позицією, національною свідомістю.
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	
I семестр	
Розділ 1. Оригінальна і перекладна література в сучасному світі.	
Тема 1.1	Значення художньої літератури для людини й людства ХХІ ст. Формування читача в епоху цифрових технологій. Оригінали й переклади художніх

творів, їхня роль у розвитку особистості. Перекладна література як важливий складник вітчизняної культури й чинник формування української нації.

Розділ 2. Золоті сторінки далеких епох.

Тема 2.1 Стародавня Греція. Етапи й шедеври античності (огляд). Гомер (приблизно VIII ст. до н. е.). «Одіссея» (1-2 уривки за вибором викладача). Міфологічні, пригодницькі й побутові елементи в «Одіссей». Уславлення людського розуму, вірності, винахідливості й допитливості. Засудження беззаконня, насильства й несправедливості та самовпевненості й марнославства. Образ Одіссея.

Тема 2.2 Італія. Специфіка італійського Відродження, його основні етапи, представники. Данте Аліґ'єрі (1265 – 1321). «Божественна комедія» (Пекло, I, V). Роль Данте Аліґ'єрі в історії європейської культури. Поема «Божественна комедія» як філософсько-художній синтез середньовічної культури й утілення ідей раннього Відродження. Особливості композиції поеми. Концепція світу й людини. Алегоричний зміст образів та епізодів. Жанрова своєрідність твору.

Тема 2.3 Англія. Ренесанс в Англії. Здобутки й представники. Вільям Шекспір (1564–1616). «Гамлет». Здобутки драматургії В.Шекспіра. Філософські та моральні проблеми в трагедії «Гамлет». Провідні мотиви твору. Художній простір (данське королівство як символ). Гамлет – вічний образ світової літератури. Багатогранність шекспірівських характерів. Відкритість твору в часі, його рецепція та інтерпретації в наступні епохи.

Тема 2.4 Тематичний контроль 1.

Розділ 3. Проза й поезія пізнього романтизму та переходу до реалізму XIX ст.

Тема 3.1 Специфіка переходу від романтизму до реалізму. Німеччина. Романтизм у Німеччині. Ернст Теодор Амадей Гофман (1776–1822). «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Е.Т.А.Гофман як представник гротескної течії романтизму. Віхи мистецького шляху. Протиставлення філістерів та ентузіастів як провідний конфлікт творчості Е.Т.А.Гофмана. Особливості сюжету й композиції повісті «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Гротескні образи. Викривальний зміст твору. Символіка.

Тема 3.2 США. Розвиток романтизму в США, видатні представники. Волт Вітмен (1819 – 1892). «Листя трави» (1-2 уривки за вибором викладача).

Місце В.Вітмена в літературному процесі США. Особливості світобачення митця. Зв'язок збірки «Листя трави» з історією та життям Америки. Тематика, проблематика, композиція збірки «Листя трави». Образ ліричного героя. Символи. Традиції й художнє новаторство В.Вітмена.

Розділ 4. Роман XIX ст.

Тема 4.1 Франція. Стендаль (Марі Анрі Бейль, 1783 – 1842). «Червоне і чорне». Творчий шлях письменника, його внесок у скарбницю психологічної прози XIX ст. Конфлікт молодого людини та суспільства в романі «Червоне і чорне». Образ Жульєна Сореля. Зображення соціального середовища у творі. Символіка.

Тема 4.2 Густав Флобер (1821 – 1880). «Пані Боварі». Значення Г. Флобера для розвитку реалізму. Конфлікт романтичних ілюзій та дійсності в романі «Пані Боварі». Сюжет і композиція роману. Зображення суспільства. Еволюція Емми Боварі. Образи обивателів. Об'єктивний стиль Г. Флобера. Психологічні деталі. Боваризм як суспільно-психологічне явище.

Тема 4.3 Англія. Оскар Вайльд (1854 – 1900). «Портрет Доріана Грея». Ідейно-естетичні погляди і творчий шлях митця. Проблема краси й моралі в романі «Портрет Доріана Грея». Система образів. Еволюція головного героя. Роль

	фантастики у творі. Символіка. Традиції і новаторство О.Вайльда в жанрі роману.
Тема 4.4	Тематичний контроль 2 Розділ 5. Перехід до модернізму. Взаємодія символізму й імпресіонізму в ліриці.
Тема 5.1	Модернізм як літературно-мистецький напрям кінця XIX – початку XX ст. Течії раннього модернізму: символізм, імпресіонізм, неоромантизм. Франція. Шарль Бодлер (1821 – 1867). «Квіти зла» («Альбатрос», «Відповідності», «Вечорова гармонія»). Ш.Бодлер – пізній романтик і зачинатель модернізму. Збірка «Квіти зла» (загальна характеристика). Образи, символи, особливості поетичної мови у віршах Ш.Бодлера.
Тема 5.2	Теоретичні засади й художні відкриття поезії французького символізму. Взаємодія символізму й імпресіонізму в ліриці. Поль Верлен (1844 – 1896). «Поетичне мистецтво», «Осінь пісня». Естетичні погляди поета у вірші «Поетичне мистецтво». Зображення пейзажів природи і душі в «Осінній пісні». Сугестивність, музичність, живописність лірики. Розділ 6. Драматургія кінця XIX - початку XX ст.
Тема 6.1	Зміни в драматургії на межі XIX – XX ст. Бельгія. Моріс Метерлінк (1862 – 1942). «Синій птах». М.Метерлінк як теоретик і практик «нової драми». Концепція символістського театру. Ідея одухотворення життя й відновлення втрачених зв'язків у драмі-феєрії «Синій птах». Особливості розвитку сюжету. Роль фантастики. Символіка образів. Тракткування фіналу. Розділ 7. Сучасна література в юнацькому читанні.
Тема 7.1	Китай. Мо Янь (Гуань Моє, нар. 1955). «Геній». Мо Янь – сучасний китайський письменник, лауреат Нобелівської премії з літератури. «Геній» – історія талановитого юнака, який наполегливо шукає спосіб забезпечення людей від руйнівних землетрусів. Гуманістична сутність образу та духовна стійкість героя на шляху до мети. Зміни у сприйманні Цзян Дачжі однокласниками, вплив героя на пробудження їхньої свідомості. Міфологічні алюзії у творі.
Тема 7.2	Узагальнення і систематизація навчального матеріалу.
Тема 7.3	Тематичний контроль 3
	II семестр
	Розділ 1. Література. Мораль. Людність
Тема 1.1	Виклики сучасного світу. Значення літератури та культури для збереження миру й духовності. Роль вітчизняної перекладацької школи для популяризації світової літератури й формування українського читача. Літературні премії світу, письменники-лауреати та їхній внесок у боротьбу за мир і духовність. Розділ 2. Золоті сторінки далеких епох.
Тема 2.1	Німеччина. Німецьке Просвітництво та його вплив на розвиток Європи. Йоганн Вольфганг Ґете (1749 – 1832). «Фауст» (I частина), останній монолог Фауста (II частина). Віхи життя та значення діяльності Й.В.Ґете для світової культури. Історія створення трагедії «Фауст». Особливості композиції. Проблематика. Образ Фауста як утілення динамізму нової європейської цивілізації. Пошуки сенсу буття й призначення людини. Опозиція Фауст – Мефістофель. Фауст і Маргарита. Жанрова своєрідність твору. Розділ 3. Модернізм.
Тема 3.1	Модерністська проза початку XX ст. (загальна характеристика). Світоглядні й естетичні засади модернізму, його художнє новаторство. Модерністські явища в художній прозі на початку XX ст. Ф.Кафка, Дж.Джойс і М.Пруст як зачинателі модернізму в європейській прозі.

- Тема 3.2 Німецькомовна проза. Франц Кафка (1883 – 1924). «Перевтілення». Життя і творчий шлях Ф.Кафки. Зображення відчуження особистості в новелі «Перевтілення». Образ Грегора Замзи: проблемність, метафоричність, символічність. Розкриття у творі світового буття як абсурдного. Особливості композиції, функції фантастики. Характерні риси стилю Ф.Кафки, поєднання реалістичних і міфологічних елементів у гротескному світі.
- Тема 3.3 Франція. Альбер Камю (1913 – 1960). «Чума». Віхи життя й особливості світогляду А. Камю. Роман «Чума»: проблематика, сюжет і композиція, притчевість твору, алегоризм образів і ситуацій.
- Розділ 4. Шедеври європейської лірики I половини XX ст.**
- Тема 4.1 Розмаїття течій модернізму й авангардизму в європейській ліриці XX ст. Франція. Гійом Аполлінер (Вільгельм Альберт Володимир Олександр Аполлінарій Костровицький, 1880–1918). «Зарізана голубка й водограй», «Міст Мірабо». Гійом Аполлінер – поет-авангардист. Зв'язок поезії митця з естетикою кубізму, своєрідність «сюрреалізму» письменника, його художні новації в царині лірики. Збірки «Алкоголі. Вірші 1898–1913 рр.», «Каліграми. Вірші Миру і Війни». Специфіка віршованої форми каліграм («Зарізана голубка й водограй»). Тема кохання й часу у вірші «Міст Мірабо». Верлібр у творчості Гійома Аполлінера.
- Тема 4.2 Австрія. Райнер Марія Рільке (1875 – 1926). «Згаси мій зір...», «Орфей, Еврідіка, Гермес», збірка «Сонети до Орфея» (огляд). Своєрідність поглядів і поетики Р.М.Рільке. Діалог ліричного героя з Богом («Згаси мій зір...»). Переосмислення античних міфів у віршах митця («Орфей, Еврідіка, Гермес», збірка «Сонети до Орфея»). Філософський характер і художня довершеність лірики поета.
- Тема 4.3 Іспанія. Федеріко Гарсія Лорка (1898 – 1936). «Про царівну Місяцівну», «Гітара». Віхи творчого шляху й художні здобутки Ф. Гарсія Лорки. Жанрове розмаїття його лірики. Яскраві образи й символи у віршах поета. Своєрідність художнього світу Ф. Гарсія Лорки.
- Розділ 5. Антиутопія у світовій літературі.**
- Тема 5.1 Розвиток жанру антиутопії у XX ст.: ознаки та представники. Велика Британія . Джордж Оруелл (Ерік Артур Блер, 1903 – 1950). «Скотоферма» або «1984» (1 твір за вибором викладача). Зв'язок творчості Дж.Оруелла із соціально-історичною ситуацією доби. Викриття сутності тоталітарної системи та її ієрархії в антиутопіях митця. Боротьба проти страху й рабської покірності в суспільній свідомості. Образ головного героя в динаміці. Поетика антиутопії (фантастика, мова, символи, алегорії та ін.).
- Розділ 6. Проблема війни і миру у літературі XX ст.**
- Тема 6.1 Німеччина. Епічний театр Б.Брехта: теоретичні засади й художня практика. Бертольт Брехт (1898 – 1956). «Матінка Кураж та її діти». Б.Брехт – драматург-новатор. Зображення війни як засобу збагачення в драмі «Матінка Кураж та її діти». Ідеї попередження та риси «епічного театру» в п'єсі.
- Тема 6.2 Німецькомовна поезія. Пауль Целан (1920 – 1970). «Фуга смерті». Віхи життя й творчості Пауля Целана. «Фуга смерті» – один із найвідоміших творів про Голокост. Художнє новаторство митця. Ключові метафори («чорне молоко світання», «могила в повітрі») як відтворення жажливої реальності Освенціму. Прийом протиставлення. Провідні мотиви та їхня роль у творі. Трансформація біблійних образів і мотивів у творі.
- Розділ 7. Людина та пошуки сенсу існування в прозі II половини XX ст.**
- Тема 7.1 Колумбія. Габріель Гарсія Маркес (1927 – 2014). «Стариган із крилами». Короткі відомості про життя митця, лауреата Нобелівської премії. Специфіка «магічного реалізму» Г.Гарсія Маркеса. Синтез реального і фантастичного в

	<p>оповіданні Г.Гарсія Маркеса «Стариган із крилами». Відображення моральної деградації людства. Символічний зміст образу янгола. Ідея прагнення до внутрішнього вдосконалення, морального відродження, повернення до вічних цінностей.</p> <p>Тема 7.2 Японія. Ясунарі Кавабата (1899–1972) . «Тисяча журавлів». Ясунарі Кавабата – лауреат Нобелівської премії. Відображення самотності японської культури у повісті «Тисяча журавлів». Роль чайної церемонії в композиції твору. Провідні ідеї (утвердження ідеї єдності людини з природою, гармонії зі світом, повернення до національних традицій і вічних цінностей). Образна система повісті. Еволюція головного героя (Кікудзі). Символіка. Японські уявлення про красу та їх відображення у творі. Особливості стилю письменника.</p> <p>Розділ 8. Література II половини XX початку XXI ст.</p> <p>Тема 8.1 Література постмодернізму. Постмодернізм – одне із найяскравіших літературних явищ останніх десятиліть XX – початку XXI ст. Постмодерністське мистецтво: елітарна й масова культура. Сербія. Милорад Павич (1929 – 2009). «Скляний равлик». Короткі відомості про митця. Утілення в оповіданні «Скляний равлик» рис постмодернізму. Можливість вибору шляхів читання твору як вияв характерної для постмодерністської літератури гри письменника з текстом і читачем, «відмови від монопольного права автора на істину». Варіанти фіналу твору як ознака стилю М.Павича. Значення центральної метафори.</p> <p>Розділ 9. Сучасна література в юнацькому читанні.</p> <p>Тема 9.1 Україна. Загальна характеристика розвитку кримськотатарської літератури й культури. Таїр Халілов (нар. 1940 р.). «До останнього подиху». Таїр Халілов – сучасний український кримськотатарський письменник. Близькість прози Халілова до філософії екзистенціалізму. «До останнього подиху» – історія життя, боротьби та любові героя твору, віддзеркалення в ній трагічної долі кримськотатарського народу. Тема депортації кримських татар та свавілля влади. Образ Бекира – людини, котра ніколи не здається. Почуття гідності героя, глибинний зв’язок зі своїм народом.</p> <p>Тема 9.2 Тематичний контроль 4</p>
Загальні компетентності, спеціальні (фахові) компетентності	Сприймати твори літератури в контексті культури доби.
Програмні результати навчання	Знати зарубіжну літературу на рівні програми.
Політика курсу	<p>Дотримання академічної доброчесності передбачає, що вся робота на заліках має виконуватися індивідуально, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у презентаціях та рефератах) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином.</p> <p>Система вимог:</p> <ul style="list-style-type: none"> - необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою; - виконувати всі види завдань, передбачених обсягом і змістом навчального курсу; - не спізнюватися на заняття (аудиторні та під час онлайн-навчання); - не розмовляти на заняттях, не користуватись

	<p>телефоном та іншими гаджетами(за винятком дозволу викладача при виконанні завдань);</p> <ul style="list-style-type: none"> - на заняття приходити у формі; - не пропускати заняття без поважних причин; - обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій); - в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується; - активно брати участь в навчальному процесі; - бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та викладача; - конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях; - дотримуватись академічної відповідальності та доброчесності (списування і плагіат заборонені).
<p>Форми поточного та підсумкового контролю</p>	<p>Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів освіти включає поточний та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.</p> <p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних та самостійних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно з темами робочої навчальної програми.</p> <p>Семестровий/ підсумковий контроль для денної форми навчання проводиться у формі підсумкової оцінки.</p> <p>В умовах дистанційного навчання контроль здійснюється синхронно та/або асинхронно, за допомогою інтерактивного тестування, на відеоконференціях, через виконання завдань, наданих через платформу Google Classroom.</p> <p>Поточний контроль.</p> <p>а) контроль на практичних заняттях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вибіркове опитування перед початком занять; - фронтальне опитування та фронтальна перевірка домашнього завдання; - тести; - письмова контрольна робота; - оцінка активності курсантів на занятті. <p>б) контроль виконання позааудиторної роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перевірка конспектів; - індивідуальна співбесіда; - проведення навчальних конкурсів на краще знання навчальної дисципліни. <p>Підсумковий контроль.</p> <p>а) семестрова підсумкова оцінка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання контрольної роботи; - оцінка засвоєння навчального матеріалу з

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ КУРСАНТІВ

Підсумковий бал з навчальної дисципліни визначається як середнє арифметичне балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних при підсумковому контролі.

Рівні компетентності	Бали	Критерії
I. Початковий	1	Побудованому курсантом тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи
	2	Побудоване курсантом висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики і граматична будова мовлення
	3	Курсанту слід працювати над виробленням умінь послідовніше й чіткіше викладати власні думки, дотримуватися змістової та стилістичної єдності
II. Середній	4	Висловлювання курсанта за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується певною завершеністю, зв'язністю; розкриття теми має бути повнішим, ґрунтовнішим і послідовнішим; чіткіше мають розрізняватися основна та другорядна інформація; потребує урізноманітнення лексики
	5	За обсягом робота курсанта наближається до норми, у цілому є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразнена
	6	За обсягом висловлювання курсанта сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але студенту ще слід працювати над умінням самостійно формулювати судження, належно їх аргументувати, точніше добирати слова й синтаксичні конструкції
III. Достатній	7	Курсант самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, вдало добирає лексичні засоби, але ще має вдосконалювати вміння чітко висвітлювати тему, послідовно її викладати, належно аргументувати основну думку
	8	Курсант самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлювання, у цілому ґрунтовно висвітлює тему, добирає переконливі аргументи на їх користь, проте ще має працювати над урізноманітненням словника, граматичного та стилістичного оформлення роботи
	9	Курсант самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; у цілому розкриває тему, висловлює основну думку; вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати особистісну позицію і належно її аргументувати

IV. Високий	10	Курсант самостійно буде послідовний, повний текст, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему, робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стилістичної єдності й виразності тексту.
	11	Курсант самостійно буде послідовний, повний текст; аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших, уміє пов'язати обговорюваний предмет із власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота відзначається багатством словника, точністю словоруживання, стилістичною єдністю, граматичною
	12	Курсант самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством словоруживання

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Ісаєва О. О. І-85 Зарубіжна література (профільний рівень) : підруч. для 10 кл. закладів загальної середньої освіти.. — К. : УОВЦ «Оріон», 2018.
2. Ковбасенко Ю. І. Зарубіжна література (профільний рівень) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Ю. І. Ковбасенко. – Київ : Літера ЛТД, 2018
3. Ковбасенко Ю. І. Зарубіжна література. 10 клас : хрестоматія (рівень стандарту) — Київ : Літера ЛТД, 2018. — 384 с.
4. Ніколенко О. Зарубіжна література (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти. — К. : Грамота, 2019. — 192 с.
5. Мілянська Н. Р. М 60 Зарубіжна література. Рівень стандарту : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти — Тернопіль : Астон, 2019.
- 6.

Допоміжна

1. Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. – К. : Видавничий дім «Всесвіт»: <http://vsesvit-journal.com>
2. Всесвітня література в сучасній школі: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. – К. : РА «Освіта України».
3. Всесвітня література в школах України: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. – К. : Педагогічна преса.
4. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. – К. : Антросвіт: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/zlvsh/index
5. Всесвітня література та культура: науково-методичний журнал. – К. : Антросвіт.
6. Зарубіжна література: науково-методична газета. – К. : Шкільний світ: <http://literatura@lveresnya.com.ua>
7. Зарубіжна література в школі: науково-методичний журнал. – Харків : Освіта

8. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. – К. : Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України: <http://www.slovoichas.in.ua>
9. Інфоресурси:
 - Державна бібліотека України для юнацтва: <http://www.4uth.gov.ua/>
 - Національна бібліотека України для дітей: www.chl.kiev.ua/.
 - Національна парламентська бібліотека України: <http://www.nplu.org/>
 - Львівська обласна бібліотека для дітей : <http://kazkar.at.ua/lodb.org.ua/>
 - Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література): <http://ukrlib.com>.
 - Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>.
 - Дитячий сайт «Казкар»: <http://kazkar.at.ua/>